

STEINKJER KOMMUNE
Postboks 2530
7729 STEINKJER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sigrid Lund Drage, 73 19 92 09

Inspeksjonsrapport 2023.076.I - Tranamarka deponi - Steinkjer kommune

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Carl Anders Kvistad
Harald Nordberg
Inga Rossing
Bengt Wikestad
Jon Terje Austli

Fra Statsforvalteren i Trøndelag:
Ida Frøya Svendsen
Sigrid Lund Drage

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Tranamarka deponi den **15. september 2023**. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Trøndelag avdekket 5 avvik og ga ingen anmerkning under inspeksjonen.
Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1 og 3.

Avvik:

1. Virksomheten har en lagune for ristgods og sand fra sandfang for avvanning
2. Virksomheten har ikke iverksatt tilfredsstillende tiltak for å hindre tilførsel av vann til deponiet
3. Virksomhetens overvåking av sigevann og sigevannsystemet er ikke tilfredsstillende
4. Virksomhetens risikovurdering er mangelfull
5. Virksomhetens avvikssystem er ikke i aktiv bruk, og ikke alle hendelser med fare for ytre miljø er registrert i avvikssystemet

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Seksjon forurensning

Sigrid Lund Drage
seniorrådgiver
Seksjon forurensning

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STEINKJER KOMMUNE RENOVASJON

Postboks 2530

7729

STEINKJER

Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: STEINKJER KOMMUNE RENOVASJON	
Organisasjonsnr.: 988 065 498	Eies av: 974 777 576
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: Tranamarka deponi	Anleggsnr.: 5004.0059.02
Kommune: Steinkjer	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Deponering	
Tillatelse gitt: 16. juni 2008	Sist endret: 17. november 2016

Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Tillatelsen til deponiet
- Mottakskontroll
- Utslippskontroll, sigevann og overvann
- Internkontroll (risikovurdering, avvikssystem, beredskap..)
- Årsrapport for siste kallerår

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

Oppfølging etter inspeksjonen

Tranamarka deponi plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Tranamarka deponi innen **1. desember 2023** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ser alvorlig på avvik 1 og 3 som ble avdekket i denne inspeksjonen.

Gjennomføringen av tiltakene vil bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmtlpost@Statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Trøndelag.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 11. september 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Tranamarka deponi bli ilagt et gebyr på kr 37 400,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet, med en ressursbruk på fem dager.

Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser ellers til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Trøndelag (jf. offentleglova). Den vil også ligge på www.norskeutslipp.no.

Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har en lagune for ristgods og sand fra sandfang for avvanning

Avvik fra:

Tillatelse av 16.06.2008 vilkår 3.2.1 og 3.4.1

Kommentarer:

Det står i tillatelsen at ristgods og sand fra sandfang skal være avvannet før deponering og overdekkes umiddelbart. Minst mulig sigevann skal dannes utover den vannmengden som trengs for å opprettholde en eventuell gassproduksjon.

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendig for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Avviket bygger på følgende observasjoner

- På deponiet var det etablert en lagune for ristgods og sand fra sandfang, som her skulle avvannes før deponering.
- Tilsvarende avvik ble avdekket på tilsynet i 2014 og i 2019.

Statsforvalteren ser alvorlig på avviket.

Avvik 2

Virksomheten har ikke iverksatt tilfredsstillende tiltak for å hindre tilførsel av vann til deponiet

Avvik fra:

Tillatelse av 16.06.2008 vilkår 3.4.1

Kommentarer:

Minst mulig sigevann skal dannes utover den vannmengden som trengs for å opprettholde en eventuell gassproduksjon. Det skal være oppsamling av sigevannet som oppstår.

Det skal også sørges for kontroll med inntrengingen av nedbør i deponiet. Deponiets nedbørsfelt skal avgrenses ved midlertidig avskjæring av det aktive arealet som er åpent for deponering.

På tilsynsdagen opplyses det at deler av deponiet har nådd oppfyllingshøyden med avfall (kote 68), endelig avslutning skal være på kote 69. Det forelå ingen avslutningsplan for denne delen av deponiet, og vi fikk ikke inntrykk av at det var gjort noen vurderinger av hvordan dette området skulle håndteres. Eller hvordan dette ville påvirke mengde og kvalitet på sigevannet.

Avviket bygger på følgende observasjoner

- Ristgods og sand fra sandfang inneholder mye vann (jf. avvik 1)
- Det forelå ingen plan eller vurdering av relevant toppdekke for midlertidig avslutning av de delene av deponiet som var ferdig oppfylt

Avvik 3

Virksomhetens overvåking av sigevann og sigevannssystemet er ikke tilfredsstillende

Avvik fra:

Tillatelse av 16.06.2008 vilkår 3.5, 3.12.3

Kommentarer:

Virksomheten skal ha et overvåkingsprogram for sigevann, overflatevann og grunnvann i henhold til avfallsforskriftens kapittel 9 vedlegg III, Miljødirektoratet sin veileder om overvåking av sigevann fra avfallsdeponier (TA 2077/2005) og tillatelsen til drift av deponi fra Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) i Trøndelag. Sigevann defineres i denne sammenhengen som vann som har drenert gjennom avfall som er lagt i deponi.

Overvåkingen skal kunne avdekke eventuelle sigevannslekkasjer eller endringer i deponiets vanntilførsel. Prøvene skal tas slik at prøvene er representative for den gjennomsnittlige sammensetningen i perioden siden forrige prøvetaking. Sigevannsmengden skal måles kontinuerlig.

Sigevannet fra Tranamarka ledes til kommunalt avløpsnett for rensing. Fare for urensset utslipp som følge av overløp på oppsamlings- og transportsystemet for sigevann skal varsles i god tid med alarm.

Sigevann fra alle deponiceller som er i bruk til og avsluttet deponiareal skal samles opp. Oppsamlingsssystemet skal være riktig dimensjonert, og skal vedlikeholdes jevnlig for å hindre begroing og tilstopping.

Vannbalanseregnskapet skal basere seg på resultater fra overvåkingen, og gi dere kontroll på om det er samsvar mellom nedbør og produksjon av sigevann.

Prøvepunktet som omtales som *sigevannskummen*, er en kum etter samløpet av rør fra deponiet, tette flater ved gjenbrukstorget og sorteringsanlegget, samt oppsamling av vann fra flere nedlagte deponi på området og utenfor (under biloppsamleren). Prøvetakingspunktet gir ikke noe bilde av innholdet i selve sigevannet fra deponiet. I dette punktet er sigevannet betydelig fortynnet. Det er heller ikke mulig å si hvilket volum sigevann som kommer fra det aktive deponiet. Målt *sigevannsmengde* er fra en pumpestasjon nedenfor *sigevannskummen* og det er det totale vannvolumet som måles.

Kommunen har et godt kart over hvilke rør som drenerer hvilke deler av anlegget/de forskjellige deponiområdene. Basert på informasjonen i kartet ser det ut til å være flere relevante punkter for prøvetaking av de forskjellige vannstrømmene før vannet blandes i eksisterende prøvetakingskum (sigevannskummen). Det er også lagt ned et betydelig arbeid de siste årene for å få oversikt over sigevannshåndteringen.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Prøvetaking av sigevann skjer på «feil» sted
- Det tas ikke prøver av overflatevann
- Vannbalanseregnskapet synliggjør ikke vann inn og ut av det aktive deponiet
- Sigevannsmengden overvåkes ikke kontinuerlig
- Sigevannskummen har ingen alarm for overløp

Vi ser alvorlig på avviket.

Avvik 4

Virksomhetens risikovurdering er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelse av 16.06.2008 vilkår 2.5

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6

Kommentarer:

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges og vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko. Dette skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. I tillegg skal det utarbeides tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Virksomheten fremviste dokumentet «Beredskapsplan for Tranamarka gjenbruksstasjon» som inneholdt risiko- og sårbarhetsanalyse og aksjonsplaner.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Beskrivelsen av sannsynlighet og konsekvens kan bli mer presis/detaljert
- Ikke alle hendelser som kan medføre forurensning til ytre miljø var vurdert. På inspeksjonen ble følgende nevnt (listen er ikke uttømmende for hva som skal synliggjøres i en risikovurdering):
 - Komprimeringsgrad og frekvens på tildekking
 - Størrelsen på de åpne cellene
 - Lagunen
 - Overvann via sigevannsystemet
 - Overløp fra sigevannskum
 - Diffuse gassutslipp
 - Manglende avslutning av deponiområder som ikke er i daglig bruk
 - Spredning av fremmede arter fra deponiet
 - Økt nedbør og klimaendringer

Avvik 5

Virksomhetens avvikssystem er ikke i aktiv bruk, og ikke alle hendelser med fare for ytre miljø er registrert i avvikssystemet

Avvik fra:

Tillatelse av 16.06.2008 vilkår 3.13

Kommentarer:

Virksomheten har et avvikssystem, hvor forhold som knytter seg til ytre miljø på deponiet kan bli registrert. På inspeksjonsdagen fremkom det at systemet ikke var i aktiv bruk. Enkelte hendelser ble likevel rapportert til enhetsleder. Det er viktig at virksomheten har en felles forståelse av hva som skal defineres som avvik, basert på definisjonene av sannsynlighet og konsekvens i miljørisikovurderingen.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Avvikssystemet var ikke tatt i bruk for Tranamarka deponi
- Det mangler en vurdering/beskrivelse av hva som er avvik

Forventninger til videre arbeid

Kommunen har lagt ned et betydelig arbeid med å skaffe seg oversikt over systemene for sigevann og overvann siden tilsynet i 2019. Vi forventer at arbeidet fortsetter, og at det utarbeides en stram men realistisk milepælsplan, som gjør at det ikke tar for lang tid før vi ser resultater av arbeidet, i form av mindre sigevann, og at mindre forurensning blir med avløpsvannet fra deponiområdet til det kommunale renseanlegget.

Vi forventer at det er dialog mellom deponieier og ansvarlig driver av renseanlegget, i forhold til hvilke miljøgifter og tungmetaller deponiet bidrar med.

Ny tillatelse

Statsforvalteren har startet arbeidet med ny tillatelse. Vi har en målsetning om å ha den ferdig innen utgangen av 2023.

Gebyr for gjennomgang av egenkontrollrapporter

Miljødirektoratet har endret forurensningsforskriften kapittel 39. Den handler om Norske miljømyndigheter sin mulighet til å ta gebyr for arbeidet med tillatelser og tilsyn. Fra 2024 vil vi ta gebyr for gjennomgang av bedriftenes egenkontrollrapporter, les mer på Miljødirektoratet sin hjemmeside: [Industrien må betale gebyr for egenkontrollrapporter - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no)

Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Relevante brosjyrer/infoark på Miljødirektoratets hjemmeside:

- Kontroll med risiko gir gevinst
- Avviksbehandling: Det er bedre å lære av en feil enn å gjenta den
- Forventninger til virksomheters utslippskontroll (TA-2748)
- Avfallsdeklarerer.no (M421/2015)
- Farlig avfall fra bygg og anlegg (M29)
- Farlig avfall fra virksomheter (TA-2945)
- Isolasjon som farlig avfall (TA-2648)
- Gebyr ved kontroll (TA-2608)